

Folkhälsoprogrammet

Hälsa 2015

■ SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

Broschyrer 2001:8swe

Folkhälsoprogrammet Hälsa 2015

Principbeslutet om folkhälsoprogrammet Hälsa 2015, som statsrådet godkände i maj 2001, drar upp linjerna för vår nationella hälsopolitik för de följande 15 åren. Huvudvikten i programmet är lagd vid främjandet av hälsan. Bakom programmet ligger Världshälsoorganisationen WHO:s program Hälsa för alla, som reviderades år 1998, och det är en fortsättning på det nationella programmet Hälsa för alla år 2000. Programmet har utarbetats av folkhälsodelegationen, tillsatt av statsrådet. Vid utarbetandet av programmet har man hört sakkunniga, gjort utredningar, hållit seminarier och haft grupparbeten.

Flera aktörer bakom folkhälsan

Hälsa 2015 är ett samarbetsprogram som strävar efter att stöda och främja hälsa inom samhällets alla sektorer. Programmet är avsett förutom för hälso- och sjukvården även för andra förvaltningsområden, eftersom befolkningens hälsa till stora delar bestäms av faktorer utanför den egentliga hälso- och sjukvården, t.ex. livsföringen, miljön och kvaliteten på produkter samt övriga faktorer som stöder eller äventyrar hälsan. I vardagsmiljön, dvs. i hemmen, daghemmen och skolorna, på arbetsplatserna, inom servicen och trafiken, kan man både främja och skada förutsättningarna för hälsa. Tack vare sitt självstyre och sina omfattande befogenheter har kommunerna goda möjligheter att uppnå målen i programmet. Människorna själva, familjerna och olika människogrupper påverkar hälsan med sina beslut och sin verksamhet.

Mål efter åldersgrupp

- 1.** Barnens välbefinnande ökar och deras hälsa blir bättre, medan symtom och sjukdomar som hör ihop med otrygghet minskar märkbart.
- 2.** Rökning bland ungdomar minskar, så att mindre än 15 procent av 16-18 åringarna röker. Alkohol- och narkotikarelaterade hälsoproblem kan skötas på ett sakkunnigt sätt och dessa problem är inte vanligare än i början av 1990-talet.
- 3.** Dödsfall till följd av olycksfall och våld bland unga vuxna män minskar med en tredjedel från nivån i slutet av 1990-talet.
- 4.** Den arbetsföra befolkningens arbets- och funktionsförmåga samt förhållandena i arbetslivet utvecklas, för att människor skall orka längre i arbetslivet och utträdet ur arbetslivet skall ske cirka tre år senare än år 2000.
- 5.** Den genomsnittliga förbättringen av funktionsförmågan för personer över 75 år fortsätter i samma riktning som under de 20 senaste åren.

Gemensamma mål för alla

- 6.** Finländarna kan förväntas leva friska i medeltal två år längre än år 2000.
- 7.** Då det gäller tillgången på hälso- och sjukvårdstjänster och hur tjänsterna fungerar samt upplevelsen av det egna hälso-tillståndet och erfarenheterna av hur omgivningen påverkar den egna hälsan är finländarna minst lika nöjda som i dag.
- 8.** För att nå de uppställda målen skall man även arbeta för mindre ojämlikhet samt förbättrad välfärd och relativ ställning för de minst gynnade befolkningsgrupperna. Målet är då att skillnaderna i dödlighet mellan könen, grupper med olika utbildning och olika yrkesgrupper minskar med en femtedel.

De gemensamma målen samlar verksamheten

I programmet har man ställt upp åtta mål för folkhälsoarbetet. För att lösa de centrala problem som dessa hänför sig till behövs det likriktade åtgärder av de olika instanserna. Målen pekar på vilka resultat man vill uppnå för de olika skedena i livet. Dessutom framförs 36 verksamhetslinjer, som innehåller utmaningar och riktlinjer för medborgarnas vardagsmiljö och samhällets olika aktörer.

Verkställighet och uppföljning

Folkhälsodelegationen samordnar tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet verkställigheten och uppföljningen av folkhälsoprogrammet Hälsa 2015. De övriga förvaltningsområdena och de olika instanserna deltar i stor utsträckning i verkställigheten av målen. Delegationen har tillsatt två sektioner för att stöda och främja verkställigheten av programmets mål: horisontalsektionen och sektionen för den lokala verksamheten. Utgående från programmets mål och riktlinjer utarbetar sektionerna ett åtgärdsprogram, en helhet bestående av de åtgärder som de olika instanserna skall vidta.

Delegationen och dess sektioner följer upp och bedömer hur målen uppnåtts och vilka resultat åtgärderna gett. Indikatorer väljs och utarbetas för att följa upp målen. En bedömning av hur målen uppnåtts görs vart fjärde år i samband med social- och hälsovårdsberättelsen. Programmet beaktas i styrningen av social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Organisationernas verksamhet stöds bland annat genom finansiering av projekt som stöder programmets mål med anslag för hälsofrämjande verksamhet.

En förutsättning för att målen i programmet skall uppnås är att medborgarnas hälsa uppfattas som en viktig princip som styr alla val inom kommunernas och statens alla arbetsfält, liksom även inom den privata sektorn och i människornas egen verksamhet.

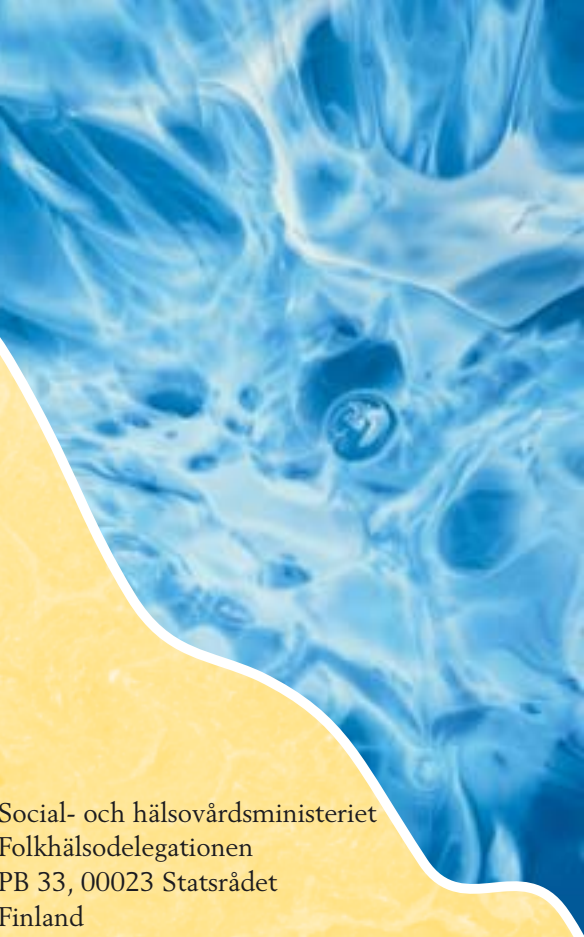
Folkhälsodelegationen

Folkhälsodelegationen verkar i samband med social- och hälsovårdsministeriet. Statsrådet tillsätter delegationen för tre år åt gången på framställning av ministeriet. Flera förvaltningsområden, kommunsektorn, hälso- och sjukvårdssystemet, medborgar- och fackorganisationer och forskningen är representerade i delegationen.

Folkhälsodelegationen har till uppgift att följa folkhälsans utveckling och hur hälsovårdspolitiken genomförs, utveckla den riksomfattande hälsovårdspolitiken och skapa ett hälsofrämjande samarbete mellan olika förvaltningsområden, organisationer och andra intressegrupper. Delegationens ordförande är kanslichef Markku Lehto. Delegationen har en heltidsanställd generalsekreterare, överinspektör Taru Koivisto.

Ytterligare uppgifter

Folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 finns på svenska som social- och hälsovårdsministeriets publikation 2001:5; på finska 2001:4 och på engelska 2001:6. Publikationerna kan beställas från Edita, tfn 020 450 05. Folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 har egna hemsidor, www.terveys2015.fi, där det finns ytterligare information om aktuella frågor och verkställigheten av programmet. Publikationerna finns också på Internetsidorna.

Social- och hälsovårdsministeriet
Folkhälsodelegationen
PB 33, 00023 Statsrådet
Finland

Delegationens generalsekreterare,
överinspektör Taru Koivisto
Telefon (09) 16001
E-post: terveys2015@stm.vn.fi
Internet: www.terveys2015.fi

ISSN 1236-2123

ISBN 952-00-1069-6

**SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET**